

P.n. Vseučiliška knjižnica

vseučilišče

Ljubljana

NAS GLAS

Glasilo Osrednje Zveze javnih
naučencev in upokojencev

za Slovenijo v Ljubljani.

Cena posamezne številke 1 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din. 40.—

Polletna naročnina 20.—

Četrletna naročnina 10.—

Za inozemstvo je dodati poštino.

Oglasi po ceniku.

Uredništvo: Štebi Alojzija, Vič pri Ljubljani, Pod Rožnik štev. 296. Rokopisov
ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le pod-
pisane in zadostno frankirane. Rokopise je adresirati le na urednico.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se po-
šilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/1. Tja
je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Dr. Drag. Jovanović:

Profesionalna morala.

(Iz »Činovniškega Glasnika« z dne 1. januarja
1925.)

I.

Ako soglašamo v tem, da je društveno življenje najbolj verno ogledalo naših osebnih vrlin, tedaj se lahko vprašamo, katera oblika društvenega življenja nudi človeku največ prilike, udeleževati svoje moralno bitje. Ali se to zgodi v odnošajih napram družini, ali v domačem življenju, ali v naših zvezah z državno zajednico ali v manifestacijah naše ljudske simpatije? Ali pa dobimo morda očeno, kakor se to navadno postavlja v učnih knjigah etike, iz vseh oblasti svoje življenjske prakse in označuje vsota teh ocen kvaliteto naše moralne osebnosti?

Izgleda, da je vprašanje napačno postavljeno, ali da se to vprašanje postavi lahko za sorazmerno majhno število ljudi, samo za one, ki imajo razvito osebno in društveno življenje. V vsakem primeru se pa lahko z gotovostjo reče, da niti eden izmed zgoraj navedenih kriterijev (rodbinski, državljansko-društveni in splošno človeški odnošaji) ni dovolj precizen in da ne objema dovolj čvrsto človeka, katerega hoče oceniti. Ali z drugimi besedami: niti eno izmed gornjih meril ne daje dovolj stvarnosti in točnosti.

Ideal bi bil, da bi vsak poedinec ustvaril za svoj račun vse oblike ljudskega življenja, da bi prešel vse prilike in mere, da bi se ogledal v vseh ogledalih. A ne more biti nikdar oni popolna moralna osebnost, ako ni popolna osebnost. Vsaka individualnost pride do svojega popolnega izraza šele tedaj, ako je v stanju, da manifestira na vseh poljih društvenega življenja svoj ton in svojo barvo ali vsaj neko posebno nijanso tona ali barve, tako kakor daje v Leibnitzovem svetu vsaka duša sliko univerzuma, toda na svoj način.

Vemo, da je to, na žalost, za ogromno večino ljudi nemogoče. Razen malega števila privilegirancev je za ostale življenje takoborno, da jim nedostajajo vse prilike za popolno življenje. Ali ni največje število sedaj živečih ljudi obsojenih na ničnostno osebno in na nedovoljeno društveno življenje? In ako je govor o notranjem življenju, koliko je ljudi, ki so v stanju, da vodijo račune o sebi, o svojih odnošajih napram višjim silam, ki upravljajo svet?

Gotovo je da ni dovolj, da se ima ženo in otroke in da bi se s tem že mogel pohvaliti z rodbinskim življenjem in s posebno rodbinsko moralno. Ni pretirano, ako se trdi, da se velika masa moških in ženskih ne odlikuje z bog zna kako razvitim roditeljskim čustvovanjem, kakor je to v živalstvu, kjer vodi instinkt.

Še manje je govora o državljanem življenju kot merilu za moralne kvalitete navadnih smrtnikov. V resnici je težko govoriti o »državljskih vrlinah« ljudi, ki odhajajo vsako četrto leto — v mnogih državah kakor pri nas šele od včeraj! — na volišče, da izrazijo »svojo voljo« v nekem posebnem stanju telesa in duha. Ostale državljanske dolžnosti (plačevanje davkov, služba v armadi itd.) se še vedno pojavljajo le kot pokoritev vsiljenemu nasilju.

Kako šele, da bi govorili o internacijskem in človečanskem razpoloženju naših poluciviliziranih sredin? To razpoloženje se mora znižati na najmanjšo mero, ali ga pa sploh ni.

Zato je jasno, da s stališča psihološke morale ne smemo takoj preiti v eterične sfere kontemplativnega obračunavanja s svojim jaz-om, niti se ne moremo oslanjati na nerazvito čustvovanje rodbinske, državljanske in človečanske solidarnosti. Preti nevarnost, da ali skoz svoje goste sito v splošnem ne spustimo nikogar, ali da nam je onemogočena kontrola vsled nedovršenosti ljudi, ker so vsi naštetni moralni vidiki rezervirani le malemu številu osebnosti in ker so tudi sami po sebi premalo precizni. V njih se ne morejo ogledati vsi, in slika, ki jo dajejo, je meglena in nepopolna, ako ni celo skoz in skoz lažniva.

Zato je treba poiskati kot temelj društvene morale neko drugo merilo, takšno, ki bi najbolj točno izražalo moralne vrednosti sedaj živečih ljudi. To moralno merilo mora biti pristopno vsem in mora biti dovelj karakteristično, da odkrije ali vsaj naznači glavne in odločujoče vrline vsakega poedinca. To moralno merilo je, ali bi vsaj moglo biti profesija, poklic, delo. Profesionalno delo je v naših očeh merilo, ki daje najbolj verno sliko naše notranje vsebine in popoln moralni sistem bi moral imeti za svoj temelj moralno dela.

Zakaj jemljemo delo za temelj društvene morale? Več razlogov govori za to. Pogledajmo jih. Profesionalno delo je predvsem kot prilika moralnega delovanja praksa, ki je svojska vsem ljudem, ali vsaj vsem civiliziranim ljudem. Izjema so le oni, ki ne žive od svojega dela, in te, kakor bomo videli pozneje, je treba izločiti sploh iz moralnega življenja. Ker primanjkuje onih drugih načinov, je delo za vsakega človeka najbolj zgodna možnost, da se moralno odlikuje. Tudi oni, ki iz katerikoli razlogov nimajo rodbine, nimajo domovine ali žive izven nje, ali ki še niso prišli do zavesti o univerzalni solidarnosti človečanstva, najbolj skromni člani družbe, katerih psihologija nosi še vidne lehke vsled profesionalnega dela moralne znake naše živalske nature, tudi ti ljudje so osebnosti.

Bolj kakor v vseh drugih odnošajih, delajo v profesionalnem delu ljudje drug z drugim. Pri poslu so v stalnih odnosih, in kar je najbolj važno, ti odnosi niso neprijateljski, odvisni, temveč funkcionalni, organski. Tukaj imajo ljudje priliko, da pokažejo strpljivost in vzajemno spoštovanje. Vsi čutijo povsem naravno, da ob času dela ne sme biti nasprotstev, žaljenj, sovraštva. Neka višja sila zapoveduje vsem pokretom. V vojski vlada načelo: mora se; na delu se ustvarja imperativ: treba je. To zadnje je seveda bolj moralno kakor prvo. Zato je večje junaštvo biti dober delavec, kakor biti dober vojak. In če tudi je posel svobodno izvrševanje dolžnosti, tovariši si v delavnici vzajemno mnogo bolj pomagajo, kakor v vojašnici.

Profesionalno delo je najbolj ekstenzivna oblika sožitja in je pogoj za najbolj intenzivno obliko. Ako ni vedno tako, pa bi bilo lahko. Dobro izbrana profesija je središče naše delavnosti, predmet vse naše pažnje, cilj vseh najboljših naporov našega uma in telesa. Ona traja od rane mladosti do pozne starosti, medtem ko se vse druge vrste afekcij, junaštva in požrtvovalnosti omejujejo na gotovo dobo starosti, na gotovo periodo življenja, na šolanje ali na ljubezen, na vojno ali na nesrečen slučaj.

Delo v izbranem poklicu je junaštvo, zmernost in resnost, ki se manifestirajo vsak dan. Ali ste že gledali ljudi pri delu? In kdaj je vsakdo najbolj zbran in najbolj skoncentriran, najbolj pazljiv in ponosen? Takrat, ko izvršuje svojo življenjsko funkcijo. Delo je naša vsakodnevna, večurna molitev in je mnogokrat vsled svoje umerjenosti, svojega poleta in samoodrekanja več kakor občevaranje z bogom.

Poslednji razlog za to, da se vzame profesionalno življenje za temelj društvene morale, je tudi ta, da se na ta način izključujejo iz moralnega življenja vsi, ki ne delajo. Ako ne moremo proglasiti za nemoralnega onega, ki ne osnuje rodbine, ki noče iti v vojno, ali ki ne ljubi ljudi druge narodnosti, ali ako kdo uspeva, da simulira poštenje z različnimi filantropičnimi kretnjami, s katerimi se sklepa njegovo malo častno življenje, tedaj se skoraj ne moremo prevariti v oceni človeka, ki je popolnoma neoporečen pri svojem poslu. Ne moremo pa priznati moralne vrline človeku, ki ne živi od svojega osebnega dela, in če je še tako dober oče, lojalni državljani, prijatelj velikih človečanskih idealov.

Profesija je ogledalo, v katerem se zrcalijo vse naše vrline: po tem, kako kdo izvršuje svoj posel, po tem najlažje odredimo moralno vrednost njegove osebnosti. Svetost dela je najvišji zakon civilizirane družbe.

Ali si že poravnal naročnino?

Košačan:

Zadnjič skupščinske volitve in uradništvo.

O tem se je napisalo v zadnjih številkah našega glasila precej besed. Čula so se mnjenja za samostojen nastop uradništva in nasprotna mnjenja. Ako premostimo vse te članke, moramo konstatirati, da vsaj en del njih ni pisan »sine ira et studio«. Pisec članka »Skupščinske volitve in uradništvo« je sprožil to za nas važno zadevo z namenom, da se o tem mirno razpravlja. Sam je ugotovil, četudi je članek priobčen v »Našem Glasu« že 30. novembra 1924, da je za splošno izvedbo akcije v tej volilni kampanji itak premalo časa, in menil, da se ev. poskusi ž njo le v naših uradniških centrih: v Ljubljani, Zagrebu in v Beogradu.

Ali je izvršitev take akcije sploh mogoča in ali bi pomenila za nas odrešitev iz sedanjih naznosnih in za nas sramotnih razmer, o tem se ne bom prekal v časopisju, ker bi se dalo o tej stvari točno pogovoriti le na skupnem sestanku uradniških organizacij in činovnikov sploh. Pribijem pa to-le: **Samostojen nastop uradništva pri skupščinskih volitvah bi mogel roditi dobre sadove le, ako bi nastopili uradniki res solidarno.** S tem pa zopet ni rečeno, da bi se uradniški poslanci — njih številnost ni glavna stvar — pridružili protidržavnim strankam v skupščini, ker bi morali biti že po bistvu svojega zastopstva tam, kjer se poudarja državna misel. Ali ipak bi mogli taki poslanci čuvati samostojno in neomajno nad našimi stanovskimi interesi in doseči mnogo vsled večnega drezanje. Od stranke izvoljeni poslanci po so pred vsem vezani na njen program. Kljub temu nisem trdil v svojem članku, da bi poslanec Reisner ne bil za nas veliko storil in dosegel. Nasprotno, priznavam mu velike zasluge. Vendar je bil pa on tudi član ene stranke, ki je pa sicer uradništvu bila in je naklonjena.

Ne gre tedaj za nobeno nasedanje na limanice gotovih strank po geslu: divide in impera, in tudi klic: cui prodest? se mi zdi neumesten. Uradništvo bo vendar smelo v svojem glasilu razpravljati o zanj tako važni zadevi, kakor so skupščinske volitve. Ravno zaradi tega pa tudi misel na samostojno zastopstvo ne more biti »norost«.

Bog daj, da bi nam ne bilo treba več misliti na to, v kar pomozi i naša kroglica pri teh volitvah in naše siceršnje smotreno delo!

Splošna uradniška kredit zadruga.

Čl. 56. Dolžnost upravnega odbora je, da utrdi letni račun po predhodnem pregledu, da ga primerja s knjigami in popisom (inventarja) in da se prepriča o njegovi pravilnosti. Na ta način utrjen letni račun preda upravni odbor nadzorstvu najdlje do konca aprila. Dolžnost nadzorstva je istotako, da v teku 15 dni po prejemu račun primerja s knjigami in inventarjem in da ga potem potrdi s svojim podpisom. Ako smatra nadzorstvo, da letni račun ni povsem pravilen, mora pozvati upravni odbor, da ga popravi. Ako ugotovi nadzorstvo večje nepravilnosti, mora vse te nepravilnosti zabeležiti in poročati o njih skupščini.

Čl. 57. Na ta način pregledan in potrjen letni račun se mora objaviti najmanj 15 dni pred sestankom skupščine v »Službenih Novinah« in po izvod te številke »Sl. N.« se mora poslati vsakemu članu.

Nadzorovanje.

Čl. 58. Glasom zakona o zadrugah ima pravico nadzorovanja te zadruga po zakonu pristojni minister.

Objave sklepov zadruga.

Čl. 59. Vsi važnejši sklepi zadruga se bodo objavljali v glasilu »Saveza Nabavljanih zadrug državnih uslužbencev«, a po potrebi v drugih listih.

Pričetek, trajanje in prestanek zadruga.

Čl. 60. Pravno obstoji zadruga od dneva, ko je vpisana v zadrugni register prvostopnega sodišča v Beogradu, a z delom prestatne in likvidira na podlagi odredb zakona o zadrugah.

Čl. 61. Ta pravila je odobrila ustanovna skupščina, ki je bila v Beogradu

Zapisnikar: (sledi podpis)

Predsednik: (sledi podpis)

Overovatelji zapisnika: (sledi podpisi)

(Konec.)

VESTNIK.

Nabavljana zadruga državnih nameščenec v Ljubljani poziva svoje člane, da oddajo svoje nabavne knjižice, na podlagi katerih se bo izračunala višina vrednosti nakupov v svrhu poznejše odmere event. dividende. Obenem naznanja, da ima v zalogi prvostopne briket, ki so članom na razpolago v manjših množicah po ugodnih cenah. Člane, ki so z vplačilom svojega deleža v zaostanku preko enega leta se je v mesecu decembru 1924 opozorilo pismeno na njihovo dolžnost, katero jim nalaga čl. 7., točka 3. zadrugnih pravil in povabilo, da zaostanke poravnajo. — Opozarjajo se ponovno tem potom vsi oni, ki se doslej omenjenemu vabilu niso odzvali, da bodo po 1. februarju t. l. vsi črtani kot zadrugniki in da pripadajo njihovi vplačani obroki deleža zadrugnemu rezervnemu fondu. To zahtevajo zadrugna pravila, katera moramo vsi upoštevati, zahteva pa to tudi potreba pravilno in točno urejenega članskega imenika. Toliko v obvestilo vsem prizadetim, da ne bo pozneje zamere, ako ne bo pripuščen kdo izmed njih na letni občni zbor.

Redni občni zbor društva državnih računskih uradnikov za Slovenijo v Ljubljani se vrši v nedeljo, dne 1. svečana 1925. ob 5. uri popoldne v salonu restavracije »Leon« v Kolodvorski ulici. — Načelnstvo.

Vabilo k rednemu občnemu zboru krajevne organizacije državnih nameščenec in upokojenec v Kamniku, ki se vrši v nedeljo, dne 25. januarja 1925 ob 10. dopoldne v šolskih prostorih v Kamniku. Dnevni red: 1.) Čitanje zapisnika zadnjega izrednega občnega zbora, 2.) Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in nadzorstva, 3.) Volitev novega predsednika in odbora, 4.) Slučajnosti.

Upokojenci naše države pred Društvom Narodov v Ženevi. Iz Beograda poročajo: Že več kakor tri leta zahtevajo upokojenci iz prekosavskih krajev, da se jim izpremene njihove pokojnine iz kronske veljave v dinarsko. Svojo zahtevo so vedno utemeljevali z naraščajočo dragotino in z izredno težkimi življenjskimi razmerami. Poudarjali so, da je očitna krivica, ako se enemu delu upokojencev izplačujejo pokojnine v dinarjih, a drugim v kronah, ker krone v vsi državi niso več v službeni vrednosti. Na vse te zahteve ni vlada ničesar odgovorila. Samo o priliki povišanja doklad upokojencem, so dobili upokojenci neznatno povišanje, ali zopet le v kronah. Da se nazorno ilustrira položaj upokojencev v kronah, je dovolj, da se spominjamo na dogodek v Splitu, kjer je višji železniški uradnik v pokoju umrl na sam božič od gladi. Toda ne smemo misliti, da je splitski dogodek edini te vrste v naši državi. Upoštevajoč vse te okoliščine, so upokojenci še enkrat, zadnjikrat apelirali na vladu, in sporočili predsedniku vlade in finančnemu ministru, da se bodo obrnili za pomoč Društvu Narodov, ako vlada ne ugodí njihovi upravičeni zahtevi. Ker se vladí ni zdelo vredno, da odgovori na obupni, poslednji klic upokojencev, so se ti obrnili s prošnjo na Društvo Narodov za pomoč.

Državni svet se je konstituiral na svoji plenarni seji sledeče:

I. oddelek: predsednik dr. Mihajlo Poličević; člani dr. Aleksa Stanišić, dr. Jovan Bogdanov in Ivan Škarja; namestniki članov Dimitrije Popović in Ilija Tucaković. Sekretarji: Gojko Dogancić dr. Stevan Popović. Pisar: Ljub. D. Marković. Delokrog I. oddelka obsega: predmete ministrstev agrarne reforme, izenačenje zakonov, vere, trgo-

vine in industrije, narodnega zdravja, poljedelstva, socijalne politike in prosvete.

II. oddelek: predsednik dr. Tugomir Alaupović; člani Ilija Gjuranović, Ibrahim Defterdarević; dr. Stefan Sagadin; namestniki članov Mihajlo Cerović in Mihajlo Radivojević. Sekretarji: Albin Grbavčić in dr. Janže Novak. Pisar: Ljub. Maksimović. Delokrog II. oddelka obsega: predmete ministrstev za vojno, za šume in rude, predmete po zakonu o poroti, sklepe upravnih sodišč v Beogradu in Skoplju.

III. oddelek: predsednik Miloš Paunović; člani Dimitrije Popović, dr. Dominik Maci, Mihajlo Radivojević, Živojin Arandjelović; namestniki članov dr. Nikola Djurdjević in dr. Stefan Sagadin. Sekretar: Božidar Protić. Pisar: M. Prokopjević. Delokrog III. oddelka obsega: predmete ministrstva za železnice, gradbenega ministrstva, ministrstva za pošto, sklepe upravnih sodišč v Zagrebu in Celju.

IV. oddelek: predsednik Pera Petrović; člani dr. Sava Vukanović, dr. Rudolf Sardelić, Lazar Jankulović; namestniki članov dr. Dominik Maci, Živojin Arandjelović. Sekretar: Jurij Popović. Pisar: B. Majstorović. Delokrog IV. oddelka obsega: carinske in trošarinske predmete, predmete po zakonu o taksah, monopolske zadeve, predmete o devizah in valutah.

V. oddelek: predsednik Velislav N. Vulović; člani dr. Mita Mušički, dr. Radoje Jovanović; namestniki članov Sava Vukanović in dr. Rudolf Sardelić. Sekretar: Peter Manojlović. Pisar: Aleksander Davinić. Delokrog V. oddelka obsega: predmete predsedništva ministrskega sveta, predmete ministrstva za zunanje zadeve in ministrstva za notranje zadeve, vse samoupravne stvari po zakonu o občinah, po zakonih o ureditvi okrožij in srezov ter po zakonu o oblastnih samoupravah, predmete po zakonih o občinskih, srezkih in okrožnih proračunih, disciplinske prestopke, sklepe upravnega sodišča v Sarajevu in predmete o pristojnosti oblasti.

VI. oddelek: predsednik Milisav Rajčević; člani Nikola Djurdjević, Mihajlo Cerović, dr. Maksim Rošić; namestniki članov Ibrahim Defterdarević in dr. Radoje Jovanović. Sekretarja: dr. Danilo Danić in Pera Davidović. Pisar: B. Todorović. Delokrog VI. oddelka obsega: Administrativne spore in ostale predmete ministrstva financ, ki niso dodeljeni IV. oddelku, predmete po zakonu o neposrednih davkih, sklepe upravnega sodišča v Dubrovniku.

Upokojitve na podlagi čl. 4. zakona o državnih uslužbencih. O priliki upokojitve vseučiliškega profesorja Bazale v Zagrebu je razmotril o upravičenosti upokojitve na podlagi čl. 4., točka 5., al. 2. zakona o državnih uslužbencih nek pravnik v zagrebškem »Obzoru«. Ta člen se glasi: »Državni uslužbenec ne sme biti, kdor javno izraža načela zoper obstoječe državne oblike ali načelo protipravne izpremembe državnega reda.« Sedaj nastane vprašanje, kdo ima po zakonu pravico in dolžnost, da presoja, ali ima kdo navedene lastnosti, ki ga izključujejo iz državne službe. Pri tem je treba razlikovati dvoje: 1.) Kadar gre za osebo, ki še ni v državni službi in 2.) kadar gre za osebo, ki je že v državni službi. Kadar gre za prvi primer, to je o aspirantu na državno službo, tedaj je jasno, da pripada po zakonu pravica in dolžnost za presojanje strokovne in moralne (politične) sposobnosti za državno službo ustavnih, eksekutivni oblasti, torej kralju na predlog pristojnega ministra, pristojnim ministrom in njihovim podrejenim organom »jure derivationis i delegationis« (čl. 52. zakona). Pri tem poslu delajo našteti eksekutivni organi državne oblasti, v kolikor niso vezani s posebnimi zakonitimi odredbami, po svojem svobodnem prepričanju (liberum arbitrium), noseč za čin svobodnega prepričanja polno politično odgovornost. Toda drugače je treba postopati pri osebi, ki je že v državni službi. Kakorkoli se pojmuje javnopravni odnos državnega uslužbenca napram državnim oblasti (bolj liberalne ali bolj konzervativne) je za vsakogar jasno, da postane vsak državni uslužbenec, kadar stopi v državno službo, subjekt odrejenih pravic in dolžnosti. Vsak državni uslužbenec torej, ki stopi v državno službo, ima pravico, da ostane v službi, a njegova služba prestatne po zakonu, razen po njegovi lastni volji, le v sledečih primerih: 1.) po razsodbi rednega ali disciplinskega sodišča; 2.) po sili zakona (taksativno je naštetih 11 primerov) in 3.) s smrtjo. Četrtega vzroka ni, po katerem bi proti volji državnega uslužbenca mogla

po zakonu prestatí njegova služba, niti za onega, ki »izraža načela zoper obstoječe državne oblike ali načelo protipravne izpremembe državnega reda.« Takšno osebo se sme odpustiti iz službe, in sicer na podlagi zakona, le, ako mu pristojno redno ali disciplinsko sodišče dokaže imputirano dejstvo (čl. 131. zakona o drž. uslužbencih), postopajoč po predpisanim kontradiktornem postopanju z uporabo zakonitih pravnih lekov. Pa to je povsem naravno, ker v naši državi ne more biti nihče obsojen, dokler ni zaslišan na pristojnem mestu ali dokler ga po zakonitem načinu ne pozovejo, da se brani (čl. 7. ustave), a upokojujev proti volji uslužbenca je težka disciplinska kazen (čl. 165. zakona), katero sme izreči le disciplinsko sodišče na temelju disciplinskega postopanja (čl. 166. zakona). Z napetostjo pričakuje javnost, kakšno stališče bo zavzel državni svet: ali bo uničil dotično odredbo vlade ali bo dovolil gaženje zak. ki ima nalogo obrambe. Seveda vlada največje zanimanje za rešitev tega vprašanja pri državnih uslužbencih samih, ker gre za njihovo osebno svobodo in neodvisnost od režimov, ki se menjajo in se bodo vedno menjavali. (Po zagrebškem »Našem Glasu«).

Nekatere odločbe državnega sveta z ozirom na zakon o državnih uslužbencih:

1.) V primeru smrti državnega uslužbenca, ako je dobila njegova rodbina pravico do pokojnine pred polnomočnostjo zakona o državnih uslužbencih, se rodbinska pokojnina ne sme odrediti po novem zakonu, temveč se mora odrediti na podlagi čl. 240. tega zakona in na podlagi plače uslužbenčeve na dan njegove smrti. (Odločba z dne 15. nov. 1924, št. 27504).

2.) Uredba o razvrstitvi državnih uslužbencev ni mogla razporediti vsa zvanja državnih uslužbencev v posebne položajne skupine; bila je primorana, da eno in isto zvanje (položaj) razporedi v dve skupini ali več skupin in sicer procentualno (50, 30 in 20%). Ta procentualna razvrstitev državnih uslužbencev je izzvala opravičeno bojazn pri večini državnih uslužbencev, katerih položaj je predviden v večjih položajnih skupinah, ker so upravičeno predpostavljali, da se je s tem hotelo dati neko diskrecijsko pravico ministrom, da razvrščajo, oziroma vrše napredovanja svojih uslužbencev, katerih položaji so predvideni v več skupinah. Na podlagi tega razmatranja je državni svet odločil pod št. 32795 z dne 28. oktobra 1924 sledeče:

Za ona zvanja, za katere je pri razvrstitvi po skupinah določen odstotek (uredba o razvrstitvi), se odreja število uslužbencev po odstotkih iz onega števila, iz katerega se vrši po drugem odstavku čl. 61. zakona o državnih uslužbencih odbiranje, vzemajoč za temelj z budžetom določeno število. Nesporno je, da je bilo treba ob priliki prevedbe uslužbencev na novi zakon upoštevati odredbe točke 2., čl. 62. zak. o izpolnitvi izpraznjenih mest in čl. 117 o odreditvi čina uradniku iste kategorije. Izjeme od teh splošnih odredb so navedene v čl. 230 prehodnih določb zakona o državnih uslužbencih, ki odreja razvrstitev po položajih uradnikov, ki so imeli na dan pravomočnosti zakona najmanj osem let službe. Ako so položaji enega in istega zvanja enaki, tedaj je bilo treba postopati po običnih načelih, ki so izraženi v točki 2., čl. 62. zakona in razvrstiti polovico v višji, a polovico, in sicer mlajših, v nižji položaj. Vsled tega ne more obveljati razlog v odgovoru ministrom, da je njegova diskrecijska pravica, da razvršča uslužbenec v katerikoli hoče skupino, kjer je njihovo zvanje določeno. Prevedba uslužbencev po čl. 229. se je morala izvršiti po stanju na dan razglasitve zakona, a ne po diskrecijski pravici. Minister ima diskrecijsko pravico izbire pri imenovanju in napredovanju v mejah zakona, ali kadar je državni uslužbenec že imenovan, tedaj nima minister pravice, da bi mu odredil drugo plačo kakor ono, ki mu pripada po zakonu.

Za tiskovni sklad »Našega Glasa« so darovali Nabavljana zadruga drž. nameščencev v Brežicah Din 51.35; gg. Ivan Ekar, sodni kanclist v Mokronogu in Peter Rihčič drž. živinozdravnik v Šoštanj po 10 Din. Gg. Adolf Arko, ravnatelj jetnišnice in Martin Majcen orož. stražmojster v pok. oba v Ljubljani, Vekoslav Juršič, sod. oficijal v Gornjem gradu, Ludvik Pirnat, pis. asistent v Kamniku. Franc Adamič, vodja zemljiške knjižice v Novem mestu, Josip Drevenšek in Josip Siemrl, sod. kanclista v Šoštanj ter Drago Šemrl,

sod. oficijal v Trebnjem, vsak po 5 Din. Srčna hvala vsem! — Uprava.

Komisija za izdelavo zakona o stanovanjih. Beograjska »Pravda« poroča, da je ministrstvo socialne politike sestavilo komisijo strokovnjakov z nalogo, da izdela nov načrt za zakon o stanovanjih.

Pred zapletom stanovanjskega vprašanja. Na plenarni seji okrožnega sodišča v Novem Sadu, ki je bila v početku januarja, je bilo rešeno, da sodišče ne priznava znano rešenje ministrskega sveta o veljavnosti zakona o stanovanjih tudi po 31. decembru 1924. Tega ministrskega rešenja ne priznava sodišče zato, ker je protivno zakonu o stanovanjih. Zakon je izgubil svojo veljavo 31. decembra in pravno ga ni mogoče več uveljaviti, zato je vladna odločba o nadaljnjem njegovi veljavi brezpredmetna. Primer novosadskega okrožnega sodišča je za najemnike stanovanj prav nevaren presedan. Sodišče je izdalo svojo rešitev komaj nekaj dni po 1. januarju in je ta rešitev izzvala med novosadskimi najemniki pravo paniko, kakor poročajo listi. Vse izgleda, da vlada ni pričakovala, da bo prišla pravna zavrnitev njene odločbe tako naglo, čeprav si je lahko mislila, da bodo sodišča nasprotovala njeni odločbi. Minister socialne politike je že preje napovedal, da pričakuje veliko število sporov. Pričakoval pa je, da bodo sodišča zavlačevala tožbe do 1. maja, ko bi bil v veljavi že novi zakon o stanovanjih. Primer novosadskega sodišča pa pokazuje, da bodo višja sodišča mnogo krajše postopanje, ker za nje ministrska odločba ni merodajna. Hišni posestniki so tudi že vnaprej računali s tem, da za sodišča ni ministrska rešitev veljavna. Sedaj izjavljajo v ministrstvu socialne politike, da bi bilo mnogo boljše za najemnike, ako bi se bila zadeva uredila z začasno uredbo s kraljevim podpisom, ker bi takšno naredbo spoštovala in uvaževala tudi sodišča. Sicer bi bila tudi takšna uredba protustavna in protizakonita, a ne bi imela tako težkih posledic. Uredba bi se potem lahko takoj predložila narodni skupščini v odobrenje in najbrže bi ne glasoval noben poslanec proti njej. Proti sedanjim vladnim odločbi bo najbrže mnogo protestov v skupščini, ker se ž njo ni dosegel željen namen. In na to bi bila morala vlada najprej misliti. Sedaj pa nihče ne vé, kaj da naj se dela v tej težki situaciji.

Kaj šele državni uslužbenci... Državni uslužbenci se trdno nadajo, da bodo dobili izplačilo razlike med starimi in novimi plačami, ki jim gre po zakonu, še dokler so živi. Svoje upanje grade na najrazličnejše obljube vlad in ministrov, grade jih tudi na bivše proračune, v katerih je bilo črno na belem tiskano, da je dovoljen kredit 400 milijonov dinarjev za izvedbo zakona o državnih uslužbencih in grade jih celo na zakonite določbe! Toda vse kaže, da bo ostalo upanje le upanje in da preko tega ne bo šlo. Kajti vlada nima denarja niti za one, ki formalno cepajo od gladi in mraza. V podkrepitev te trditve in za omajanje upanja državnih uslužbencev — kajti boljše je še tako kruta resnica, kakor varljivo upanje — pričujemo iz beograjske »Politike« z dne 14. januarja 1925 članek »Strašno stanje naših kolonistov«. Ta članek se glasi: »Gg. Drag. Čučković, predsednik in Čeda Janković, upravitelj Agrarnih Zajednic v Skoplju, sta obiskala včeraj predpoldne ministra za agrarno reformo in mu razložila težko kolonizacijo v Južni Srbiji. Na podlagi njihovih izjavanj se vidi, da v ministrstvu nihče resno ne pojmuje važnost tega vprašanja, niti da kdo razmišlja o strahotnih posledicah zločinskega nehanja, ki težko zadene one ibedne ljudi, ki se odločijo, da gredo na jug, da si tam zgrade novo ognjišče. V kolikor je doslej uspela kolonizacija v Južni Srbiji je mnogo bolj rezultat potrpljenja naseljenikov kakor materijelne pomoči, katere se jim daje. Vse, kar se je v pravcu pomoči doslej napravilo, je bilo vezano na našo birokratsko administracijo, ki je puščala toliko siromašnih družin leta in leta brez kruha in strehe in jih izpostavila propadanju na goli ledini. Oni, ki so imeli potrpljenje in so bili pogumnejši, so se dvignili, a drugi, bolj malodušni, so zapuščali zemljo in se vračali v stare kraje, da prosjačijo. V Južno Srbijo je bilo poslanih na tisoče moških, žen in otrok, a pomoč se je dajala samo za stotine. Kadar so odhajali, so jim govorili v ministrstvu, da naj se napotijo takoj, češ, da je zanje vse pripravljeno. Ko pa so prišli v Skoplje, da se javijo Agrarnim Zajednicam, so jih tamkaj sprejeli z največjim

začudenjem in sožaljem, ker niso bila sredstva v nikakšnem razmerju s številom došlih. Koncem 1. 1924. je napravil Savez Zajednic spisak vseh onih kolonistov, katerim je treba dati pomoč v prehrani in v semenju. Na podlagi teh spisakov je ugotovil Savez, da mu je potrebno preko 70 milijonov dinarjev, ako hoče zadovoljiti najnujnejšim potrebam. A ministrstvo mu je dalo dva milijona! Življenje naših izseljenikov v Južni Srbiji je več kakor strašno. Oni umirajo od lakote, cepajo od različnih bolezni, ker dobivajo v zdravstvenem oziru še manjšo pomoč. Ta dejstva so dala povod, da se je pričelo med izseljenci močno gibanje za preseljevanje. V Batanji, ki je ena izmed najbolj solidnih kolonij na jugu in ki je imela preko 150 družin, je ostalo sedaj samo še petdeset družin. Enako je tudi po drugih naselbinah. Predsednik in upravitelj Saveza Agrarnih Zajednic sta ministrstvu drju. Krizmanu detaljno razložila stanje naseljenikov in sta prosila, naj ministrstvo ne pošilja v Južno Srbijo ljudi, za katere ni ničesar pripravljene. Naseljeniki postajajo bolj in bolj srditi in ni izključeno, da bi prišlo še do večjih incidentov kakor so bili oni, ki so se odigrali pred nedavnim časom v agrarnem uradu v Novem Sadu. Na vsa ta utemeljena in nujne odpomoči potrebna dejstva je odgovoril minister dr. Krizman, da je treba počakati in potrpeti! Kakor da oni, ki umirajo od gladi, že niso dovolj dolgo čakali in dovolj potrpeali. Tako članek iz »Politike« in tako v ravnanje državnim uslužbencem, ki še upajo na izplačilo razlike. Ako minister takoj ne ukrene ničesar, da bi rešil gotove smrti one, ki so že z eno nogo v grobu, kaj naj pričakujemo mi, ki smo v primeru z onimi vendar precej na boljšem. Ako pušča država, katere največje bogatstvo je v poljedelstvu, da propada ta največji in stalni vir njenih dohodkov, kako stokrat lažje dopušča, da jej propada njeno uslužbenstvo, katero že od davno smatra le kot neko potrebno zlo in kot objekt izkoriščanja v vse mogoče namene.

Obtoženi, da so za 32 milijonov ogoljufali državo. Pred kratkim je pričela pred beograjskim sodiščem razprava o znani aferi z vojnim plenom. Glavna kontrola je obtožila ravnatelja direkcije vojnega plena Čedo Gačiča, polkovnika Kataniča in še nekatere druge, da so nepravilno razdeljevali material, da niso pravilno vodili kontrolo nad razdelitvijo in nad ekspedicijo materiala. Razen teh so obtoženi tudi nekateri trgovci, da so neopravičeno odnašali vojni plen. Vrednost materiala cenijo na 32 milijonov dinarjev. Obtoženci priznavajo, da so odpremljali vojni material z nekdanjih bojišč, a pravijo hkratu, da so imeli za to dovoljenja. Sodišče raziskuje sedaj, kakšna so bila ta dovoljenja in kdo jih je izdal.

Originalne (prave) potrebščine za

„Opalograph“

Barvne trakove, ogljen-, indigo, povošeni papir, podloge za stroje, kopirne zvitke, razmnoževalne barve, konceptna držala.

LUD. BARAGA, Ljubljana,
Šelenburgova ulica. Šelenburgova ulica.

Neprekosljivi so le

EXCELLA

šivalni stroji

Nedosežni v konstrukciji in materialu.
Izredno nizke cene.

Oglejte si jih pred nakupom!

J. GOREC, Ljubljana

(palača Ljub. kreditne banke.)

Tovarna čevljev Peter Kozina & Koma. Izdeluje odslej naprej tudi lahke damske čevlje ter čevlje za gospode najnovejše forme in najboljše kvalitete. Prodaja na malo: Ljubljana-Breg 20, Aleksandrova cesta 1., Prešernova ulica; Zagreb, Račkova ulica 2.

Usnje

kupite najceneje pri tvrdki
Franc Pleterski
Ljubljana, Vodnikov trg 5
Državnim nameščencem
popust.

Priporoča se

modna trgovina

A. Šinkovic nasl. K. Soss
LJUBLJANA, Mestni trg 19.

Prva jugoslovanska tovarna dežnikov

Josip Vidmar
Ljubljana, Pred škofijo 19

Najnižje cene! Solidna in točna postrežba.

Popravila, preobleke.

Priporoča se cenj. občinstvu
špecerijska trgovina

Leskovic & Meden

LJUBLJANA, Jurčičev trg št. 1.

Modna trgovina

Peter Šterk

Ljubljana, Stari trg št. 18.

se priporoča.

Najnižje solidne cene!

Za nakup vsakovrstne kuhinjske posode in vsega v železninarsko stroko spadajočega blaga se priporoča firma

Schneider & Verovšek
Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Na obroke.

manufakturo in konfekcijo perilo etc., obleke po mer za gospode in dame iz lastne prvovrstne krojačnice, dobite proti ugodnemu odplačevanju na obroke edino le pri tvrdki

Davorin JOHAN in drugovi
družba z o. z.

MARIBOR, pisarna: Gregorčičeva ul. 1

Perje in puh

C. J. HAMANN

Ljubljana, Mestni trg 8.

Modno blago, perilo in potrešćine za šivilje in krojače priporoča tvrdka

A. Persche

Ljubljana, Pred škofijo 21.

Najboljši šivalni stroj je edino le

Josipa Petelinca znamka

Gritzler in Adler za rodbino, obrt in industrijo

Ljubljana blizu Prešernovega spomenika

Pouk v vezenju brezplačen. Veletna garancija. Delavnica za popravila.

Na veliko Telefon 913 Na malo

Gostilna pri „Sokolu“

Pred škofijo

Pristna dolenska in štajerska vina. Vsak čas gorka in mrzla jedila. — Nizke cene!

A. & E. Skaberne

Ljubljana.

Manufakturna in modna veletrgovina.

Solidno blago. Nizke cene.

Tovariši!

Priporoča se Vam trgovina s papirjem, pisarniškimi in šolskimi potrebščinami

K. Tilla nasl. **A. Gruber**

Ljubljana, Kongresni trg št. 8.

Prvovrstno blago in zmerne cene.

Franjo Majer,

Maribor, Glavni trg 9

Zaloga manufakturnega blaga, sukna in platna

Ivan Jelačin, Ljubljana

Uvoz kolonijalne in špecerijske robe.

Tvrška ustanovljena leta 1888.

Solidna in točna postrežba.

F. Szantner, Ljubljana

Selenburgova ul. 1.

Specijalist za ortopedična in anatomska obuvila in trgovca čevlji.

Ivan Gajšek

papirna trgovina

LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 2

pisarniške potrebščine, papir, fini pisarni papir, notezi, umetniške razelednice. Fino blago — nizke cene. Edino zalo ništvo „Jugoslovanskega poslovnega koledarja“.

Razširjajte

„Naš Glas“!

J. Trpin

najcenejša manufaktura

Maribor

Glavni trg 17.

ALBERT VICEL

trgovina mešanega blaga (staklene, porcelanate, majolične in emailove posode)

MARIBOR

Glavni trg 5. Glavni trg 5.

čevlje, nogavice, moške klobuke kupite najceneje pri tvrdki

Anica Traun
Maribor

Grajski trg 1. Grajski trg 1.

Za nakup obleke

in perila se priporoča trgovina

J. N. Šoštaric, Maribor
Aleksandrova cesta šte. 13

Trgovina z modnim, manufakturnim, suknem in platnenim blagom, perilom, konfekcijo in pleteninami.

„Gostilna pri „Kolovratu“

Ljubljana, Pred škofijo št. 14.

Toči najboljša pristna štajerska (ljutomerska) in dolenska vina.

Mrzla in gorka jedila vedno na razpolago. Cene zmerne, postrežba točna.

Za obilni obisk se priporoča

Tomaž Bizilj.

POZOR!

V Vašem sopstvenem interesu opozarjamo Vas, da Vaše potrebe nabavljate kod poznate tvrdke **B. Veselinović i Comp.**, Maribor, Gosposka ul. 26, jer je dokazano, da je tvrdka solidna tamo dobijete dobru robu po nižim cenama, uveden nov princip: „**Mala zarada — veliki promet**“, veliki izbor: Košulja za muške, kragna, šešira, čepica, kravata, čarape muške in ženske, šalove svilene i vunene, vunene trikotaže, rubčica svilenih i lanenih, damske i muške filzgamaše, sportsokne, štapove i. dr. — Francuske parfumerije, Coty, Houbigant, Gibbs, 4711, Odol. Damske kožne i svilene tasne.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Centrala: LJUBLJANA - DUNAJSKA CESTA

PODRUŽNICE:

Brežice
Celle
Črnomelj

Gorica
Kranj
Maribor

Metković
Novi Sad
Ptuj Sarajevo

Split
Trst
Agencija: Logatec

Brzjavni naslov:
Banka Ljubljana
Tel. šte.: 261, 413,
502, 503 in 504.

Delniška glavica
Din 50.000.000—
Skupne rezerve ca:
Din 10.000.000—

SE PRIPOROČA ZA VSE BANČNE POSLE.

Izdaja Osrednja Zveza javnih nameščencev in upokojencev za Slovenijo v Ljubljani.
Odgovorna urednica Štebi Alojzija. — Tiska Narodna tiskarna v Ljubljani.